

ДОВІДКА

про визначення типу темпераменту здобувачів освіти 10-11 класів (вивчення психологічних особливостей особистості)

30 листопада та 1 грудня 2021 року серед здобувачів освіти 10-11 класів було проведено діагностичне дослідження з метою визначення типу темпераменту (вивчення психологічних особливостей особистості). Дослідження проводилося за опитувальником «Тип Вашого темпераменту» О. Белова. Методика складається з 4 блоків, що відповідають 4 типам темпераменту. Кожен блок містить 20 тверджень, з яких слід обрати ті властивості, які найбільше притаманні респонденту.

Опис типів темпераменту:

- холерик – тип темпераменту людини, який характеризується підвищеною збудженістю, неврівноваженістю, різкістю рухів і емоційною реактивністю. Холерик – людина з непередбачливими емоційними проявами, легко йде на конфлікт. Йому не бажано давати доручення, де потрібна витримка. Не витрачає часу на глибоке обдумування рішень і ґрунтовний підхід до справи. Холерик швидше від інших орієнтується в обставинах, що змінюються, винахідливий в суперечках, дискусіях. До нових обставин адаптується швидко;

- сангвінік – демонструє врівноваженість, енергійність, спокій, працездатність, ініціативність і впевненість в собі. Сангвінік – людина діяльна, але не любить одноманітної, рутинної роботи; весела, миттєво адаптується до обставин, що змінюються. Він швидко засвоює нові вимоги і швидко входить в контакт з незнайомими людьми і, таким чином, добре орієнтується в тимчасовому творчому колективі. Легко здобуває та змінює досвід. Його недоліком можна вважати певну непослідовність в діяльності. Настрій, інтереси та захоплення змінні;

- флегматик – проявляє знижену реактивність, повільний темп рухів, низьку експресію. Флегматик – людина серйозна, спокійна, поважна. В стабільній ситуації працює продуктивно і почуває себе впевнено. До обставин, що змінюються та до незнайомих людей звикає повільно, характеризується виключною наполегливістю, тому найбільш ефективний в тих професійних групах, де виникають конфлікти, так як відрізняється не аби яким терпінням та витривалістю. Його рухи і мова сповільнені, він не достатньо винахідливий, проте дуже відповідальний. Увагу концентрує і переключає повільно. Йому важко змінити старі звички. З незнайомими людьми в контакт вступає неохоче, на нові враження реакція сповільнена. У флегматика майже відсутній емоційний елемент, але якщо його вивести з рівноваги, то він може діяти напористо і агресивно;

- меланхолік – відрізняється надмірною чутливістю, сором'язливістю.

Меланхолік намагається бути поза колективом, ухиляється від контактів з оточуючими, замкнутий, некомунікабельний, втрачає настрій неадекватно до обставин, може навіть розплакаться, ображається на дрібниці. Малоенергійний, швидко втомлюється, наділений низькою працездатністю. Його важко «розговорити», тому що він боїться помилитись, сказати щось невлад. Він невпевнений в собі і вимагає постійної уваги та похвали з боку вищепоставленої особи чи лідера, часто потребує допомоги в соціально-психологічній адаптації, орієнтації в соціальному середовищі, в результаті чого його соціальна активність може зрости. Меланхоліку підходить стандартна, постійна робота здебільшого індивідуального характеру.

Отже, за результатами проведеного дослідження нами було встановлено, що у 2 здобувачів освіти 10-11 класів домінуючим типом темпераменту є холерик, 6 дітей – сангвініки, 3 учнів – виражені флегматики, 1 респондент – меланхолік. Варто відмітити, що 3 досліджуваних демонструють рівні показники двох типів темпераменту, що, в свою чергу, може супроводжуватися частими змінами настрою (з них двоє – холерик-флегматик, один – сангвінік-меланхолік). 1 учениця на час перевірки була відсутня.

Рекомендації:

- враховувати особливості типів темпераменту учнів в організованих видах діяльності;

- використовувати позитивні риси типів темпераменту при налагоджуванні індивідуальної роботи з учнями.

Соціальний педагог

Анна ХЛЯПАТУРА